

Julius Caesar

Caesar élete

Caesar kiváló hadvezér volt és remek politikus. Ellenfelei tisztelték és tartottak tőle, saját emberei legtöbb esetben bálványozták. Katonai győzelmei és politikai sikerei lehetővé tették, hogy Róma korlátlan ura legyen egy időre. **Döntsétek el, hogy az alábbi állítások igazak-e, s írjatok a táblázat megfelelő rubrikájába I vagy H betűt!**

1. Caesar egy nem túl gazdag patrícius családban tagjaként született.
2. A szülők miatt kellett érdekházasságot kötnie feleségével, Corneliával.
3. A Rómán belüli viszályban Caesar családja az optimata párt oldalához tartozott.
4. Milétosz ostrománál hőiesen harcolt, így kiérdemelte a corona civicát.
5. Hispania tartományban először a pénzügyeket felügyelte, de később a tartomány kormányzója lett.
6. Az első triumvirátust Kr.e. 60-ban hozták létre.
7. A polgárháború egyik döntő csatáját Hispániában vívta Pharsalusnál Pompeius ellen.
8. Caesar megreformálta a naptárt is. Ennek egyik következménye az volt, hogy a Kr.e. 46. év 442 napos volt.
9. Caesar – a nép akaratának engedelmeskedve – elutasította a koronát, nem lett Róma királya.
10. Julius Ceasarral ellenfelei Kr.e. 44-ben végeztek az egyik római fürdőben.

9-12. osztály – Mintafeladatok

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

Caesar és a kalózok

A Földközi-tenger keleti fele az ókorban a kalózok ideális portyázási területe volt. Az ifjú Caesar itt került egyszer a tengeri martalócok kezére. A kor szokásai szerint a kalózok váltságdíjat kértek foglyukért cserébe. Az alábbi szövegben négy hiba rejtőzik. **Keressétek meg ezeket, majd a hibás mondatokat javítva írástok le!**

Julius Caesar Rodosz szigetére indult. A tengeri út folyamán thrák kalózok ejtették fogságba. Az ifjú római a tengeri rablók Pharmakosz-szigetén tartották fogságba. Caesar váltságdíját a kalózok harminc talentum aranyban állapították meg. A római ezen jól kacagott, s kijelentette, hogy ő bizony ötven talentumot is megér. Negyvenkét napot töltött a kalózokkal, s közben ígéretet tett nekik, hogy mindegyiküket megöli. Szabadulása után felszerelt néhány hajót, s elfogta volt őket. Alexandriában egytől-egyig kivégeztette a kalózokat.

Az első triumvirátus

Caesarnak erős szövetségesekre volt szüksége Rómában. Hispániából hazatérve consuli címre pályázott, s ennek elérése érdekében támogatókat kellett szereznie. **Karikázzátok be a helyes válaszok betűjelét!**

Milyen tisztséget takar a Caesar által korábban betöltött pontifex maximus?

- P.** legfelsőbb papi méltóság
- R.** legfelsőbb bírá a consul távollétében
- A.** a vagyon és lakosság összeírásának felügyelője

Ki nem volt tagja az első triumvirátusnak?

- Q.** Marcus Portius Cato
- T.** Cnaeus Pompeius Magnus
- S.** Marcus Licinius Crassus

Kihez ment feleségül Julia Caesaris, Caesar lánya?

- L.** Octavianus
- S.** Cnaeus Pompeius Magnus
- P.** Metellus Scipio

Pompeius tartották az egyik legnagyobb római hadvezérnek. Az alábbi személyek közül ki az, akinek seregét nem ő győzte le?

- S.** Spartacus
- R.** Sevius Tullius
- M.** Mithriádész

Ha a bekarikázott betűket helyes sorrendbe teszitek, egy rövidítést kaptok. **Milyen latin kifejezés rövidítése, s mi a magyar jelentése?**

Caesar Galliában

Julius Caesar számos katonai sikert aratott, nagy területeket csatolva így Rómához. Ennek ellenére, ha bárkit megkérdeznek Caesar hadjáratairól, kivétel nélkül szinte mindenkinek Gallia jut eszébe. **Alkossatok a megadott kifejezésekkel olyan mondatokat, amelyek kapcsolódnak a feladat címében megadott témához!**

Gallia Transalpina, politikai karrier, hídverés a Rajnán, Ambiorix, Vercingetorix, Gergovia, Alesia, erődített fal, Tullianum, diadalmenet

9-12. osztály – Mintafeladatok

Az Időutazó naplója

A múltba visszatérni, akár csak képzeletben is, egy izgalmas és csodálatos dolog. Versenyünk valamennyi fordulójában el fog kísérni benneteket ez a feladat. Ti, az Időutazók egy naplót vezettek, és fordulónként egy-egy naplóbejegyzést készítenek az adott korról megadott szempontok alapján.

Ezt a feladatot mindig külön lapon készítsétek el, és egy régi naplóhoz hűen illusztráljátok! Terjedelme egy, maximum kettő A4-es lap legyen! A feladat megoldásánál végezzetek kutatómunkát az adott korról, tehát munkátok tartalmazzon tényszerű információkat, és természetesen használjátok a fantáziátokat is! Az értékelésnél pontozzuk a tartalmi elemeket (a feladat instrukciójának megfelelően), a fogalmazást és az illusztrációt.

Képzeljétek azt, hogy vendégként hivatalosak vagytok Caesar otthonába egy ünnepi lakomára, ahol éppen egyik győztes hadjáratát ünnepelitek! Számoljátok be pontosan a környezetről, a meghívottakról, az étkezési és viselkedési szokásokról és mutassátok be, milyennek láttátok Caesart!

Csoportos feladat

Mutassátok be Julius Caesart, mint politikust és hadvezért sikerei és kudarcai/hibái tükrében! Emeljétek ki karrierjének és jellemének azokat a pontjait, amelyek sikeressé tették, és azokat a hibákat, amelyek végül meggyilkolásához vezettek! Munkátoknak legyen bevezetése, kifejtése és összegzése!

Munkátokat 2 A/4-es lapra készítsétek, illusztrációkkal együtt, és adjátok címet neki!

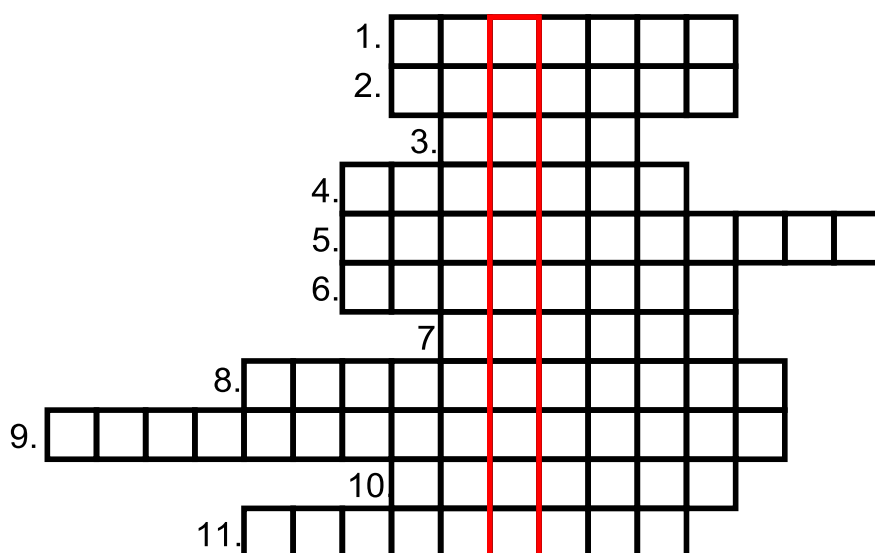
A feladatot készíthetitek PPT prezentáció formájában is. Ezt a hebetoriverseny@gmail.com email címre küldjétek! A levél tárgyaként adjátok meg iskolátok nevét, a várost, és a korosztályt! A levélben a csapattagok neveit is kérjük megadni!

Pro Libertate - A Rákóczi-szabadságharc

Rákóczi családja

A szabadságharc élére egy Lengyelországba menekült nemes urat hívtak meg. II. Rákóczi Ferencnek nem csak az élete, de már a családja is elég érdekes. **Töltsétek ki a keresztrejtvényt!** A megfejtés egy magyar úr lesz.

1. Rákóczi Ferenc apai nagymamája, keresztnéve Zsófia.
2. Az osztrák kapitány vezetéknéve, aki segített megmenekülni a halálos ítélet elől.
3. Ebben a városban volt Rákóczi Ferenc esküvője.

9-12. osztály – Mintafeladatok

4. 1688-ban anyja kénytelen volt ezt a várat feladni a Habsburgoknak.
5. Ebben az országban volt Rodostó, ahol a fejedelem hosszú ideig élt.
6. Ez az uralkodó támogatta anyagilag a szabadságharcot.
7. Apai nagyapjának keresztnéve.
8. Anyai nagyapja, aki ugyanott raboskodott, mint Rákóczi Ferenc, csak néhány évtizeddel korábban.
9. Felvidéki nagybirtokos, a fejedelem legjobb barátja.
10. Rákóczi feleségének első keresztnéve.
11. Anyai nagymamájának vezetéknéve.

A megfejtés: _____

Milyen kapcsolat van a megfejtésben kapott személy és II. Rákóczi Ferenc között?

Előzmények

A szabadságharc kirobbanásában több esemény is fontos szerepet játszott. Ilyen volt az, hogy a török kiűzése után a Habsburg-udvar tartományként kezelte az országot, a magyarságnak nem jutott szerep az állami dolgokban. Erdélyt is teljesen külön irányították. A magyar vitézeket többségét menesztették a seregből. A nemzetközi helyzet viszont kedvezően alakult egy magyarországi szabadságharchoz. Ehhez komoly köze volt egy beteges királynak, II. Károlynak is. **Foglaljátok össze 3-4 mondatban, milyen esemény kapcsán volt köze ennek az uralkodónak a Rákóczi-szabadságharchoz, s ez az esemény miért teremtette meg a kezdeti hadi sikerek lehetőségét!**

9-12. osztály - Mintafeladatok

Országgyűlések a szabadságharc idején

A Rákóczi-szabadságharc alatt több országgyűlést is összehívtak. Ezek mindegyikén fontos dolgokban döntött az egybegyűltek. Válaszoljatok az alábbi kérdésekre!

Mikor hívták össze Szécsényben az országgyűlést? _____

Mikor kezdődött az ónodi országgyűlés? _____

Melyik országgyűlésen hangzott el az „Eb ura a fakó! mai naptól fogva József nem királyunk!” felkiáltás?

Ki mondta ezt? _____

Csoportosítsátok az felsorolt dolgokat aszerint, hogy melyik országgyűléshez köthetők!

1. Rákóczi lett Magyarország vezérlő fejedelme
2. közteherviselés
3. a Habsburg-ház trónfosztása
4. szenátus felállítása
5. interregnum
6. felekezetek közti viták rendezése

szécsényi országgyűlés	ónodi országgyűlés

9-12. osztály - Mintafeladatok

Szabadságharc a filmekben

A magyar történelem gazdag olyan eseményekben, amelyek remek alapként szolgálhatnak a filmkészítés számára is. Az egyik ilyen a Rákóczi-szabadságharc. Ennek az eseményeit is több filmben feldolgozták, s reméljük, hogy a jövőben is bekerül a készülő történelmi filmek közé. A már elkészült filmek közül a leghíresebb egy sorozat volt.

Válaszoljatok az ezzel kapcsolatos kérdésekre egész mondatokkal!

Mi volt a címe ennek a tizenhárom részes műnek?

Melyik évben mutatta be a Magyar Televízió?

Ki volt a férfi főszereplő?

Ki alakítja ezt a személyt a filmben?

Az ország melyik részében játszódik a történet?

Melyik vár kerül végül a kurucok kezére?

Kinek a forgatókönyve alapján készült a film?

Soroljatok fel még legalább három, a korszakhoz köthető filmet!

9-12. osztály - Mintafeladatok

Az Időutazó naplója

A múltba visszatérni, akár csak képzeletben is, egy izgalmas és csodálatos dolog. Versenyünk valamennyi fordulójában el fog kísérni benneteket ez a feladat. Ti, az Időutazók egy naplót vezettek, és fordulónként egy-egy naplóbejegyzést készítetek az adott korról megadott szempontok alapján.

Ezt a feladatot mindig külön lapon készítsétek el, és egy régi naplóhoz hűen illusztráljátok! Terjedelme egy, maximum kettő A4-es lap legyen! A feladat megoldásánál végezzetek kutatómunkát az adott korról, tehát munkátok tartalmazzon tényszerű információkat, és természetesen használjátok a fantáziátokat is! Az értékelésnél pontozzuk a tartalmi elemeket (a feladat instrukciójának megfelelően), a fogalmazást és az illusztrációt.

Képzeljétek azt, hogy kisfilmet forgattok Rákóczi Ferencről! Ki a film célközönsége? Mi a film fő mondanivalója/üzenete? Írjátok le röviden (8-10 mondatban) a forgatókönyvet! Adjatok címet a filmnek! Írjátok le, milyen zenéket használnátok a filmben!

Csoportos feladat

Rákóczi seregéhez a kezdeti sikerek után sokan csatlakoztak. **Írjátok le pár mondatban, hogy Ti mit gondoltok erről! Kinek miért éri meg beállni a fejedelem seregébe?**

Jobbágyoknak:

Nemeseknek:

9-12. osztály – Mintafeladatok

Mutassátok be Rákóczi seregét az alábbi szempontok szerint!

- **A kuruc hadsereg kialakulása.**
- **A tisztikar és a legénység.**
- **A sereg osztályozása.**
- **A sereg harcmódora.**

Külön A/4-es lapokra dolgozzatok! Saját szavaitokkal fogalmazzatok! Kimásolt szöveget nem fogadunk el.

A Nagy Háború nagy csatái

Przemysl erődje

A város és ez által az erőd Magyarország kulcsfontosságú pontja, mondhatnánk azt is, hogy az egyik északi kapuja volt. Ebből kifolyólag a háború folyamán kegyetlen harcok dúltak itt, s nem véletlenül kapta a hely a „magyar Verdun” nevet.

Olvassátok el a Karosszéktábornok oldalon az ide kapcsolódó cikket, s döntsétek el, hogy az alábbi állítások igazak, vagy hamisak!

http://karosszektabornok.blog.hu/2014/09/02/130_przemysl

1. A háború kezdetekor az erőd egy modern, jól felszerelt védműnek számított.
2. A háború kitörése után az erőd körüli erdőket kivágták, a településeket lerombolták, hogy megfelelő kilövést biztosítsanak a különböző ágyúk számára.
3. A támadó orosz erők körülvették a várat, de a front tovább vonult, így a védők magukra maradtak.
4. A véderők parancsnoka a civil lakosságot felszólította, hogy hagyják el a várost. Mintegy tízezer lakos maradt a falak között.
5. Dimitrijev Ratko tábornok ultimátumban szólította fel a vár védőit a megadásra, amit azok elutasítottak.
6. Október elején a védők egyesültek a felmentésükre küldött csapatokkal.
7. Az oroszok embervesztesége igen nagy volt, egyes sajtóforrások szerint megközelítette a 150 ezer főt.
8. Novemberben megkezdődött a Przemysl erőd második ostroma.
9. Karácsony környékén nem hivatalos fegyverszünet volt, ami miatt egészen az Újév beköszöntéig nem is folytak már harcok.
10. A harmadik ostrom idején már a Monarchia csapatai voltak a támadók, s végül sikeresen bevették az erődöt.

9-12. osztály - Mintafeladatok

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

Orosz vereség Kelet-Poroszországban

A német hadvezetés reményeivel ellentétben az orosz haderő mozgósítása a háború kitörése után gyorsan megtörtént. Nagy erőkkkel lendültek támadásba Kelet-Poroszország területén.

Válaszoljatok az alábbi kérdésekre egész mondatokkal!

1. Kit neveztek ki Max von Prittwitz helyére a német csapatok élére?
2. Hány hadsereget mozgósítottak a támadáshoz az oroszok?
3. Melyik német hadsereg állt szemben a nyomasztó túlerővel?
4. Mi történt a Szamszonov által vezetett orosz hadtestekkel?
5. Hogyan halt meg Szamszonov?
6. A hadművelet befejezése után a németek rengeteg hadifoglyot ejtettek. Körülbelül hány orosz adta meg magát?
7. Miért rendelkeztek kiváló információkkal a németek az orosz seregek mozgásáról?
8. Miért lett tannenbergi csata az ütközet neve?

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

Nagy csaták és híres parancsnokok

A legtöbb ütközetben a vezérkarokat alkotó tisztek többen tervezték meg és irányították a hadműveleteket, a történelem sok esetben mégis csak egy-egy parancsnok nevét említi meg az adott harcokhoz kapcsolódóan.

Kössétek össze a megfelelő személyt a hozzá kapcsolódó ütközettel! Figyeljete oda, hogy egy embert csak egyetlen hellyel párosítsatok!

caporettói áttörés

John Rushworth Jellicoe

tannenbergi ütközet

Alexej Alexejevics Bruszilov

jütlandi csata

József Ferdinánd főherceg

liégei erőd ostroma

Svetozar Borojevic

gorlicei áttörés

Horthy Miklós

verduni csata

Erich Ludendorff

első isonzói csata

Philippe Phétain

Przemysl ostroma

Hermann Kusmanek von Burgneustädten

második leMBERGI csata

Paul von Hindenburg

harmadik otrantói csata

Otto von Below

9-12. osztály – Mintafeladatok

A nyugati fronton

A nyugati fronton is irdatlan embertömegek feszültek egymásnak. Két, egymással szoros kapcsolatban álló 1916-os ütközethez kapcsolódik a feladat.

A feladat első része a két ütközet közül időrendben a másodiknak kezdődőhöz kapcsolódik. **Karikázzátok be a helyes válasz betűjelét!**

Ez az ütközet 1916. július 1 és november 18 között zajlott:

N. somme-i csata U. verdun-i csata D. marne-i ütközet

A támadó antant erők ezen nép katonái voltak:

V. francia E. brit nemzetközösség R. amerikai

A fent jelölt sereg embervesztesége ennyi volt az első napon:

U. 12540 fő D. 5620 fő R. 57470 fő

Az ausztrál első hadosztály vezetője:

E. John Taylor V. Harold Walker N. Simon Rawlynson

Itt vetették be először az egyik haditechnikai újdonságot:

U. harckocsi R. páncélautó D. repülőgép

Német részről ebben a csatában sebesült meg:

R. Paul von Hindenburg D. Adolf Hitler V. Ervin Rommel

A bekarikázott betűk megfelelő sorba rendezésével egy másik ütközet helyszínét kapjátok.

Mi ez a helyszín?

Mettől meddig folytak itt a harcok?

Miért nevezték ezt az ütközetet „vérszivattyúnak”?

Az Időutazó naplója

Partnerünk, a FüredKult múzeumpedagógusa, Nyitrai Orsolya által készített feladat

Balatonfüreden a Vaszary Galériában 2015. január 4-ig volt látható a „Művészet és művészek az első világháborúban” kiállítás, amely az első világháborúval összefüggésben született képzőművészeti alkotásokból, festmény és grafikai válogatást tárt a közönség elé. Az első világháborúban a művészek elsősorban új témát kerestek, besorozott katonaként közvetlen résztvevői és szemtanúi voltak az eseményeknek. 1914-ben alapították meg a Monarchia Hadügyminisztériumának propagandaosztályán belül a sajtóhadiszállást, melyben újságírók, fotósok és művészek kaptak helyet.

9-12. osztály – Mintafeladatok

Kéri Ádám „leletei” a privát történelem egy-egy szeletét jelenítik meg. A művész azokat az időközben haszontalanná vált tárgyakat emeli át a művészeti szférába, amelyek egy-egy időszakban az emberek életét alapvetően befolyásolták, például egy tábori levél vagy képeslap. A tábori levelezőlapok olyan múltból érkező híradások, amelyeket mintegy „tovább írva” a művész saját korának üzen.

Gondoljátok tovább a „tábori levelezőlap mint műalkotás” témát úgy, hogy az üzenetek formai követelménye a *mém*, az *elektronikus képeslap* jellemzőit hordozza! Rajzoljátok meg a képet, használhattok 1914-es mintákat is, és alkotásotok sugallja a frontvonal érzését, de egyben feleljen meg a mai vizuális trendeknek (pl: facebook, instagram) is. Technikai korlátok nincsenek, lehet fotó, kollázs, rajz, GIMP, Paint, stb.

Találjátok ki e-mail címet is! (pl: ferenc.joska@merenylet.omm)

Kutassatok az interneten és rajzoljátok! Külön lapra dolgozzatok!

9-12. osztály - Mintafeladatok

Csoportos feladat

Európa a háborúban

A nagy ütközetek megvívásához hatalmas emberi és anyagi erőforrásokra volt szükség. Európa államai mindent bevetettek, amire csak lehetőségük volt az öldöklő négy év alatt. Az antant országai a gyarmatokról is hoztak katonákat az európai hadszíntérre, s rengeteg nyersanyag áramlott országaikba. **Töltsétek ki a táblázatot! Írjátok be a térképbe a megadott országok nevét: pirossal az antanthoz, kékkel a központi hatalmakhoz tartozókat, zölddel pedig a semleges országok nevének betűjeleit!**

	belépés ideje
Németország = Né	
Ausztria = Au	
Svájc = S	
Magyarország = Mo	
Norvégia = N	
Spanyolország = Sp	
Török Birodalom = To	
Szerbia = Sz	
Bulgária = B	
Románia = R	
Oroszország = Oo	
Dánia = D	
Olaszország = Ol	
Franciaország = Fo	
Anglia = A	

